Kylien varautuminen – nykytila ja mahdollisuudet

Porvoo 26.5.2026

Li-Marie Santala
kyläneuvoja & hankekoordinaattori

SILMU-kylät
SILMU-byar

MESTARIKYLÄT • MÄSTARBYAR •

LEADER SILMU

SILMU-kylät

Euroopan unionin osarahoittama

Aiheet

Nykytilanne kylissä.

Kylävara konseptin ja Mestarikylät käsikirjan hyödyt.

Esimerkkejä.

Seuraavat askeleet ja toiveet.

Varautumien kuuluu kaikille.

Sähkökatkot, myrskyt, vesihuolto, tietoliikennehäiriöt, kriittisten palvelujen kuormitus häiriötilanteessa…

Kyse ei ole pelottelusta, vaan ”arjen varmistamisesta”.

Yksilön ja yhteisöjen rooli korostuu aina, jos viranomaisresurssit ovat rajalliset.

Järjestöt/yhdistykset ovat tärkeä kumppani haavoittuvuuden tunnistamisessa ja ihmisten auttamisessa.

Paikallisten yhteisöjen toimintakyky ja henkinen kriisinkestävyys ovat olennainen **osa yhteiskuntamme kokonaisturvallisuutta**.

Olisi tärkeää, että kyläyhteisöillä on valmiudet toimia silloin, jos jotain poikkeuksellista tapahtuu.

Miten toimitaan esimerkiksi myrskyn jälkeen, pitkän sähkökatkon aikana tai silloin, kun tavanomaiset viestintä-kanavat eivät toimi?

Kyläyhteisöllä on suuri merkitys myös turvallisuudentunteen ja **henkisen kriisinkestävyyden vahvistamisessa**.

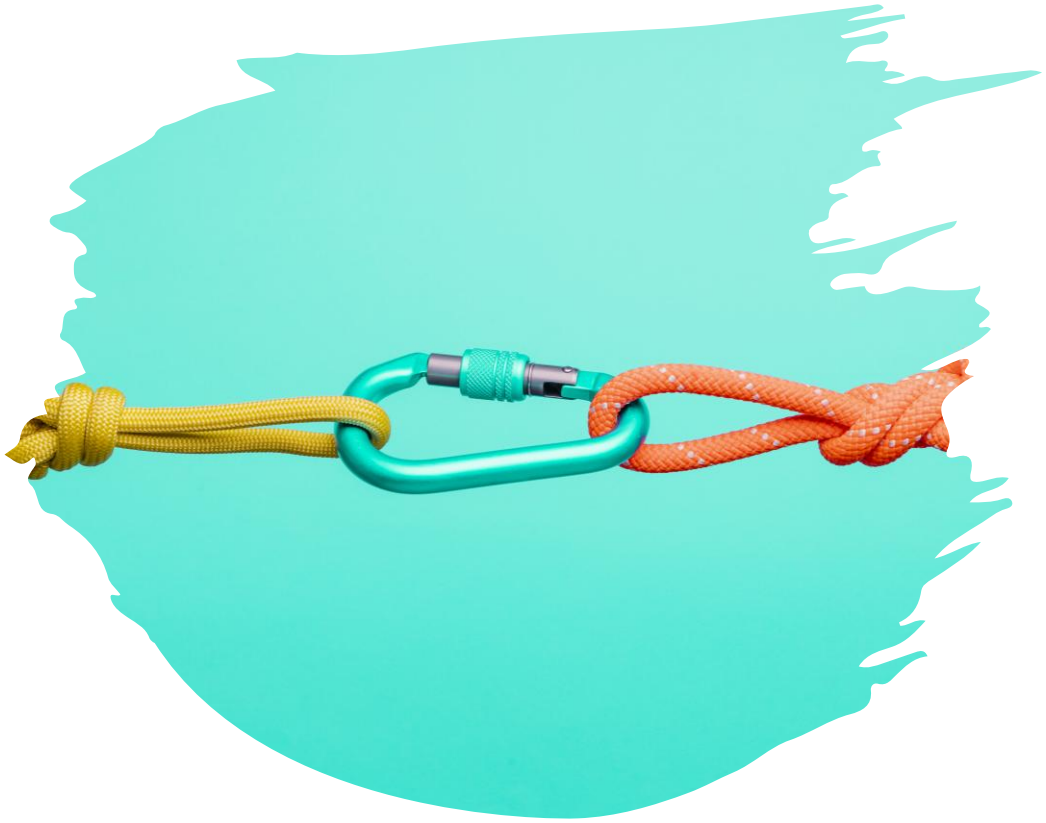

Nykytila Itä-Uusimaa

VAHVUUDET – HAASTEET – TAPAHTUU NYT

Vaihteleva taso

- osa kylistä aktiivisia
- osa alkuvaiheessa

Vahvuuksia

- yhteisöllisyys
- paikallistuntemus
- talkookulttuuri

HAASTEET

- vastuun epäselvyys
- tiedon puute
- vapaaehtoisten jaksaminen
- asukkailla on tunne että heitä ei tueta

- **Toteutetaan**
  - 72 tuntia –koulutuksia.
  - Turvallisuusiltoja (Epoo 5.3.).
  - Kyläkohtaisia turvallisuusaiheisia tapaamisia ja työpajoja.

- **Suunnitteilla kylissä**
  - Kyläradion hankkimista
  - Kylätalon varustaminen
  - Turvallisuussuunnitelma
  - Turvallisuusmessut, -päivät
  - Koulutuksia
    - EA, alkusammutus…

Valtakunnallinen kylätalokartoitus 2025

Suomen Kylät ry:n Kylävara -hanke

Mitä tehtiin

- Kartoitettiin kylien tilat.
  - (kylätalot, koulut, seurojentalot)
- Tunnistettiin mitä voidaan käyttää kriisitilanteessa.

Talon käyttö häiriötilanteissa

- kokoontumispaikka & info
- hätämajoitus
- vedenjakelupiste
- viranomaisten tukikohta
- varastot ja kyläradio

Valtakunnallinen kylätalokartoitus 2025 SILMUn alue

- **Tieto vastanneista lähetetty Suomen Kylät ry:n toimesta kyseessä oleviin kuntiin ja hyvinvointialueille.**
- **Kunnat ja HVA puolestaan yhteydessä kartoitukseen vastanneisiin kyliin.**

Esimerkkejä muualta

LISÄTIETOA SK MATERIAALIPANKKI

TILAISUUKSIEN MATERIAALIT - SUOMEN KYLÄT

Esimerkkejä muualta

- Kylätalo valmiuskeskuksena (Keski-Suomi)
  - harjoiteltu oikeasti: sähkö pois → toiminta testiin
  - Kylätaloista kehitetään paikallisia valmiuskeskuksia - "Lisää käytännössä arjen turvallisuutta ja kriisinkestävyyttä aina poikkeusoloihin saakka" - Suomen Uutiset
- Kyläturvahanke / pilottikylät (Kanta-Häme)
  - Kyläturvahankkeen kuusi näkökulmaa yhteisölliseen varautumiseen ja turvallisuuteen | Laurea Journal
- SBÄR – yhteistyömalli (Pohjanmaa)
  - SBÄR – Smarta byn är redo | Aktion Österbotten

Mestarikylät käsikirja
&
Kylävara -konsepti

Työkaluja ja tuki kylille.

Mestarikylät käsikirja

Vastauksia neljään kysymykseen

- Missä olemme?
- Mitä haluamme?
- Mitä meillä on?
- Mitä meidän pitäisi tehdä?

- Koulutusta kylätoimijoille.
- Tukea kylä- ja tulevaisuussuunnitelmien tekoon.

Kyläturvallisuutta

- Kyläturvallisuussuunnitelmat
- Kyläkohtaisia kyläturvallisuusiltoja – ja työpajoja
- Koulutusta (esim. 72 h)

- Myös apua rahoitukseen hankintoja varten.

Turvaa ja taitoa kylälle

PIENHANKERAHOITUSTA JOPA 40 %
NYT ON AIKA TEHDÄ
KYLÄSTÄ TURVALLINEN JA ÄLYKÄS!

LEADER

SILMU

Euroopan unionin
osarahoittama

Kylien ja naapurustojen varautumistyökalu

SUOMEN KYLÄT RY

www.kylavara.fi

- Kylien yhteisöllisen varautumisen vahvistamiseksi.
- Käytännön ohjeita ja työkaluja kylätasolle ja viranomaisten kanssa tehtävään yhteistyöhön.
- Materiaalia, webinaaritallenteita, uutiskirje Kylävara paikallisen varautumisen perustana - Suomen Kylät

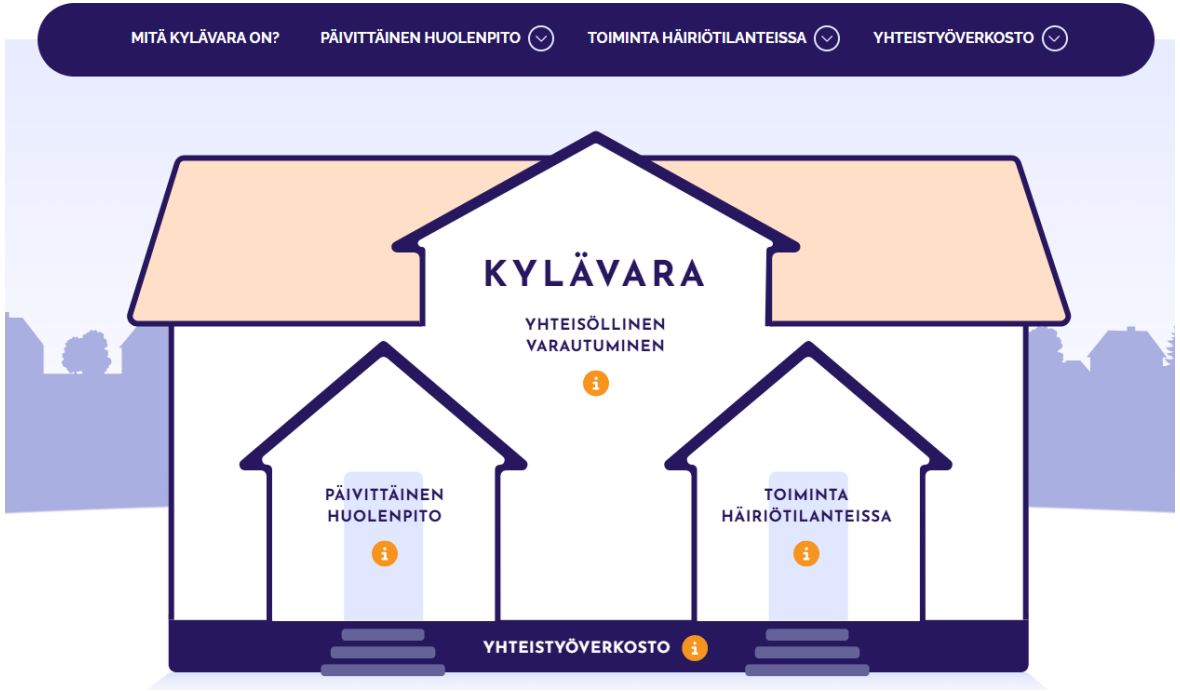

Seuraavat askeleet & toiveet

- Mestarikylät –työkalun käyttö jatkuu 2026 jälkeen SILMU-kylien perustoiminnassa
- Kylävara –konsepti jalkautetaan valtakunnallisesti ”joka kylään.”

- Kuntien ja pelastuslaitoksen tuki Kylävara –konseptin tunnetuksi tekemiseen alueellamme.

Lopuksi

Pienet teot parantavat koko yhteisön kykyä selviytyä ja auttaa.

Varautuminen on jatkuva prosessi, ei kertaluonteinen projekti.

Kiitos

Kyläneuvoja & hankekoordinaattori

Li-Marie Santala

040 158 8038
li-marie.santala@silmu.info
www.itukylat.fi
FB & IG @silmukylat
Werner Söderströmin katu 23 ,Porvoo

SILMU-kylät
SILMU-byar

LEADER SILMU

SILMU-kylät

Euroopan unionin osarahoittama